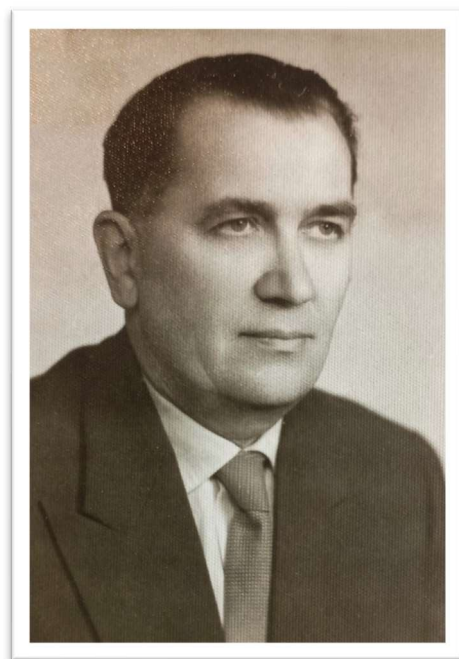

ALBIN BUDZYŃSKI

* 13 V 1913, Rusków

† 2 V 1984, Szczytno

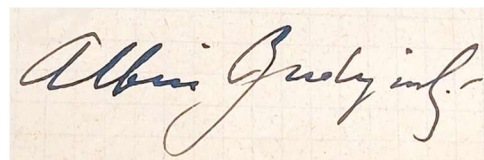
Życiorys¹

Niżej podpisany Albin Budzyński urodziłem się w Ruskowie, pow. Konstantynów 15 maja 1913 r. z ojca Jana, matki Marii z domu Kasperska. Od roku 1920 uczęszczałem do szkoły powszechnej w Mełgwi², powiatu Lubelskiego, a później do gimnazjum w Lublinie, gdzie ojciec mój jako urzędnik pracował. Od 1934–1938 uczęszczałem na Uniwersytet Lubelski, studiując prawo. Na wydział ten zapisałem się i uczęszczałem dlatego, że na uniwersytecie w Lublinie odpowiadającego mi wydziału nie było, a na wyjazd i studiowanie w innym mieście nie było mię stać. Dlatego nie starałem się o dyplom, raczej zależało mi na wyrobieniu umysłowym, sądząc, że kiedyś będę mógł kształcić się w tej dziedzinie[,] do której mam umiłowanie i chęć. Od r. 1936 pracowałem w Okręgowym Urzędzie Miar w Lublinie a[ż] do wojny. W 1940–1941

¹ Tu i przy prezentacji innych dokumentów zachowuję pisownię zgodną z oryginałem. Uzupełnienia w nawiasach kwadratowych i przypisy pochodzą ode mnie. Zdjęcie Albina Budzyńskiego zaczerpnąłem z Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie.

² Mełgiew to była wieś szlachecka położona obecnie w województwie lubelskim, w powiecie świdnickim, w gminie Mełgiew. W 1913 roku znajdowała się pod zaborem rosyjskim.

w Spółdzielni „Rolnik” w Lublinie. Od 1941–1943 jako buchalter w majątku Łapiguz, pow[.] Zamość. W 1944–1945 w Zwierzyńcu, pow. Zamość jako kierownik Minist.[erstwa] Majątku Ziemskiego, a od 1945 – 10 maja do października 1945 r.³ jako burmistrz m. Szczytno. W 1945–1947 Urzędzie Ziemskim w Szczytnie jako buchalter. Od 15 list.[opada] 1947 – jako nauczyciel języka łacińskiego, chemii, j.[ęzyka] polskiego w Gimnazjum Ogólnokształcącym w Szczytnie⁴.

A handwritten signature in dark ink on a light-colored, textured paper. The signature is written in a cursive, flowing style and reads "Albin Budzyński inf."

Uzupełnienia do życiorysu na podstawie artykułu Bogumiła Wykowskiego

Oprócz zacytowanego powyżej *curriculum vitae* istnieje jeszcze jego poszerzona wersja. Niestety nie ma pod dokumentem daty, co każe się zastanawiać nad rzeczywistym czasem jego powstania⁵. W obu życiorysach niektóre zdania, zwroty czy wyrażenia powtarzają się niemal dosłownie, co świadczy o tym, że istniała matryca, ale są też informacje obecne tylko w jednym z nich. Podstawowym źródłem odniesienia w celach porównawczych jest wspomniany artykuł Bogumiła Wykowskiego. Autor ten sięgnął po materiały z przeszłości zgromadzone w Archiwum Urzędu Miejskiego w Szczytnie, w zbiorach Miejskiego Zespołu Ekonomicznego w Szczytnie (sygn. 50) i do metryki urodzenia nauczyciela (nr aktu 79).

Z tej poszerzonej wersji biografii dowiadujemy się przede wszystkim, że Albin Budzyński miał na drugie imię Witold. Poza tym – nie otrzymał dyplomu ukończenia studiów prawniczych, gdyż nie przystąpił do egzaminu dyplomowego. Po studiach zajmował się nauczaniem zarówno w szkole, jak i prywatnie od 1930 roku, co prowadziło do zdobywania doświadczenia i nabierania rutyny. O ile w przywołanym życiorysie jest mowa o tym, że Albin Budzyński pracował w Spółdzielni „Rolnik” w okresie 1940–1941, o tyle w wersji poszerzonej są wskazane inne lata: 1939–1941. Podano tutaj także charakter zatrudnienia: najpierw magazynier, następnie urzędnik.

³ Według Bogumiła Wykowskiego Albin Budzyński rządził miastem do 17 września 1945, a nie do października 1945. W *Księdze honorowej Liceum Ogólnokształcącego im. Jana III Sobieskiego w Szczytnie* jest błąd chronologiczny (s. 13), podano bowiem, że Albin Budzyński „Od 1945 do 1947 pełnił funkcję pierwszego burmistrza w wyzwolonym Szczytnie”. Zob. B. Wykowski, *Albin Witold Budzyński – burmistrz Szczytna, samorządowiec nauczyciel szkół szczycieńskich*, „Rocznik Mazurski” 2020, t. 24, s. 124. Zob. jeszcze <https://powiatuszczycienski.pl/16001,Ukazał-sie-Rocznik-Mazurski-tom-XXIV.html> (25 I 2024).

⁴ Najwcześniejsza, tj. od 1 września 1945 roku, i pełna nazwa tej placówki: Państwowe Koedukacyjne Ogólnokształcące Gimnazjum w Szczytnie.

⁵ Bogumił Wykowski podaje, że ostatni życiorys napisany przez Albina Budzyńskiego pochodzi z 20 X 1951 roku. B. Wykowski, *Albin Witold Budzyński...*, s. 124, przypis 2.

Od listopada 1945 do 1947 roku – zatrudniony w Urzędzie Ziemskim w Szczytnie. W szerszej informacyjnie wersji biografii jej autor przemilczał fakt, że w lokalnym gimnazjum nauczał oprócz języka łacińskiego i chemii również języka polskiego. Zawarte w *curriculum vitae* zdanie „Obecnie pogłębiał swoje wiadomości z chemii, pragnąc składać egzaminy na uniwersytecie, aby zostać wykwalifikowanym nauczycielem z chemii w szkole średniej” wskazuje najbardziej na rok 1955, bo 5 grudnia 1955 Albin Budzyński otrzymał dyplom uprawniający do nauczania chemii w szkołach średnich i zakładach kształcenia nauczycieli po złożeniu 23 listopada 1955 uproszczonego egzaminu z chemii dla nauczycieli tego przedmiotu. Egzamin przeprowadziła komisja Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi.

Albin Budzyński był w Szczytnie nie tylko burmistrzem przez kilka miesięcy w 1945 roku, lecz także kierownikiem Wydziału Rolnego Starostwa Powiatowego w Szczytnie, długoletnim kierownikiem klubu oraz przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego ZNP. Szefował także Międzyszkolnemu Związkowi Sportowemu. Tworzył licealny Klub Sportowy „Victoria”. Organizował ZMS⁶. Przez 15 lat z powodzeniem prowadził w szczycieńskim liceum zespół szkolno-muzyczny, o czym świadczy chociażby nagroda lokalnego sekretarza PZPR za zdobycie II miejsca w konkursie chórów. Posiadał kilka znaczących odznaczeń: Złota Odznaka ZNP (2 X 1965), Srebrny Krzyż Zasługi (11 XI 1969), Złoty Krzyż Zasługi (5 X 1973). W okresie od 1963 do 31 sierpnia 1973 pełnił funkcję dyrektora Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w Szczytnie. W lokalnym środowisku cieszył się opinią człowieka uczciwego.

W kwestionariuszu osobowym z 21 lutego 1951 roku znalazł się zapis, zgodnie z którym Albin Budzyński wskazywał na pochodzenie inteligenckie („inteligent pracujący”). I chociaż zaliczył cztery lata studiów na KUL-u, nie zdobył jednak zawodu prawnika. Podano jednocześnie, że ani przed 1939 rokiem, ani w czasie trwania II wojny światowej nie należał do żadnej partii politycznej czy związku zbrojnego. Ale już po okupacji w okresie 1945–1950 Albin Budzyński był członkiem Stronnictwa Ludowego, a legitymację wystawił mu starosta szczycieński Walter Późny (1910–2012). Co ciekawe, Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Szczytnie⁷ odwołało Budzyńskiego z funkcji radnego PRN 30 października 1948 roku bez podania przyczyny. Fakt ten przemawia według mnie za politycznym podłożem decyzji: niewykluczone, że po raz kolejny odmówił on rezygnacji z członkostwa w SL

⁶ Związek Młodzieży Socjalistycznej (ZMS) był organizacją zrzeszającą polską młodzież. Powstał 3 stycznia 1957 roku w Warszawie przez połączenie dwóch innych organizacji młodzieżowych: Rewolucyjnego Związku Młodzieży i Związku Młodzieży Robotniczej. Pod każdym względem, a więc ideowo, politycznie i organizacyjnie, ZMS był ramieniem PZPR i za główny cel działalności stawiał sobie tworzenie zaplecza kadrowego dla przyszłych członków tej partii. Na wzór poprzednika, Związku Młodzieży Polskiej z okresu stalinowskiego, stosowano w ZMS masowe formy naboru, nierzadko pod przymusem. Gdy w 1976 roku utworzono Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej, ZMS zakończył swój formalny żywot. O prestiżu politycznym ZMS świadczą dane liczbowe: w 1957 roku – 70 tysięcy członków, w 1975 – 1,2 mln.

⁷ Przewodniczącym PPRN w Szczytnie był wtedy Jan Lippert (1877–1951), też członek Stronnictwa Ludowego. W listopadzie 1948 roku władze komunistyczne rozpoczęły represje wobec Jana Lipperta i Gustawa Leydinga-Mieleckiego (1899–1974). Zbieżność dat – zwolnienia Budzyńskiego i ataku na Lipperta – jest bardzo czytelna.

na rzecz PPR. To przypuszczenie potwierdza jego nieodległa przeszłość: gdy od 1 stycznia 1946 roku pełnił funkcję księgowego w Urzędzie Ziemskim w Szczytnie, był wielokrotnie atakowany przez członków PPR, którzy zarzucali mu zarówno pozostawanie w opozycji wobec tej partii, jak i fakt zatrudnienia na stanowisku buchaltera przez poprzedniego komisarza ziemskiego, w domyśle – niekomunistycznego. Tutaj także, bez podania przyczyny, uchwałą PPRN w Szczytnie nr 144/47 z 25 sierpnia 1947 roku odwołano Albina Budzyńskiego z danej funkcji.

Z wnioskiem o przejście na emeryturę Albin Budzyński wystąpił do ZUS-u 8 maja 1973 roku, by 18 maja 1973 otrzymać decyzję z olsztyńskiego oddziału o zaopatrzeniu emerytalnym i świadczeniu pieniężnym w wysokości 3927 zł. W tej sytuacji zrezygnował z końcem czerwca 1973 roku ze stanowiska dyrektora Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w Szczytnie i nauczyciela chemii. Od 1 września 1973 roku był już emerytem. Miał wtedy 60 lat. Nie zrezygnował jednak z aktywności społecznej, angażując się w przedsięwzięcia podejmowane przez Obwodowy Komitet Samorządu Mieszkańców oraz inicjatywy emerytowanych szczycieńskich nauczycieli.

Uzupełnienia do życiorysu na podstawie archiwaliów szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego i źródeł własnych

Albin Witold Budzyński urodził się w czwartek 15 maja 1913 roku na terenie zaboru rosyjskiego. Niewykluczone, że z tego właśnie powodu w ewidencji zmarłych szczycieńskiego cmentarza komunalnego (poz. 215/84) zapisano pierwotnie błędnie, iż przyszedł na świat w „Ruskow w ZSRR”⁸, co podwójnie nie odpowiada prawdzie historycznej, ponieważ w 1913 roku nie istniał jeszcze Związek Radziecki, a sama wieś Rusków od wieków należała do Polski. W *Słowniku geograficznym Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich* zapisano m.in.: „Rusków, ws, fol. i dobra, pow. konstantynowski, gm. Łysów, par. Rusków, odl. 30 w. od Janowa, ma koś. par. murowany, dom schronienia dla starców i kalek (?), gorzelnię, browar, tartak, dwa młyny wodne, cegielnię, pokłady torfu, 36 dm., 336 mk. (...)”⁹. Nie wiadomo, czy i ile rodzeństwa miał przyszły profesor LO, ale pewne tropy prowadzą do jego starszej siostry, Adeli Budzyńskiej (1911–2007), która wyszła za mąż za pierwszego szczycieńskiego starostę Waltera Późnego. W latach 1962–1965 Adela Późna prowadziła bibliotekę w liceum. Żoną Albina Budzyńskiego była Alicja Zofia Budzyńska (1922–2001) z d. Szwed, córka Kazimierza i Zofii Szwedów. Miała siostrę Lidię Szwed (1923–2004), która również zamieszkała w Szczytnie razem z Budzyńskimi w domu przy ulicy Ignacego

⁸ W tamtym okresie w księgach zmarłych zapisywano informacje o zmarłym, które nierzadko były podawane ustnie, utrwalając w ten sposób niezgodności historyczne. Za pomoc w ustaleniu danych o Albinie Budzyńskim dziękuję Panom Władysławowi Januszowi Rucińskiemu i Wojciechowi Sobolewskiemu, pracownikom Administracji Cmentarza Komunalnego w Szczytnie. 12 lutego 2024 roku zapis w księdze cmentarnej został poprawiony.

⁹ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 10, Warszawa: nakł. Filipa Sulimierskiego i Władysława Walewskiego, 1880–1914, s. 31; http://dir.icm.edu.pl/pl/Sownik_geograficzny/Tom_X/31 (25 I 2024).

Paderewskiego 26 i opiekowała się ich majątkiem po śmierci Alicji. W okresie okupacji Alicja Szwed mieszkała w Lublinie przy ul. Bychawskiej 84/9. Tam też, na tajnych kompletach, poznała swego przyszłego męża.

Z ankiety personalnej wiadomo, że Albin Budzyński miał na utrzymaniu dwie osoby: siebie i żonę, co wskazuje jednoznacznie na brak potomstwa w tamtym okresie. W szerszej wersji biografii czytamy m.in.: „Gdybym miał warunki, poświęciłbym się studiom chemii lub agrochemii na uniwersytecie, lecz jako żonaty muszę pracować, aby żonę i siebie utrzymać”¹⁰. Z innych źródeł wiadomo, że profesor Budzyński zmarł bezpotomnie.

Po przyjeździe do Szczytna Albin Budzyński osiedlił się w poniemieckim domu jednorodzinnym przy ulicy Ignacego Paderewskiego 26 (dawna Hindenburgstrasse 26) i mieszkał w nim razem z żoną i szwagierką do chwili śmierci, tj. do niedzieli 2 maja 1984 roku. Zgon nastąpił na skutek wylewu krwi do mózgu. Pogrzeb odbył się 5 maja 1984 roku. Profesor Budzyński spoczął na szczycieńskim cmentarzu komunalnym (kwatera C VI, rząd I, numer grobu 20). W 2001 roku zmarła jego żona, Alicja, która została pochowana w tej samej mogile. Obok – Lidia Szwed. Dziwnym zbiegiem okoliczności 14 stycznia 1913 urodził się inny przyszły legendarny profesor szczycieńskiego LO i jego długoletni dyrektor, Michał Mazur, który zmarł 19 października 1984, a więc w tym samym roku i w tym samym wieku, co Albin Budzyński. W 1973 roku Michał Mazur podobnie jak Albin Budzyński zakończył kierowanie szkołą, przekazując obowiązki poloniście Władysławowi Sondejowi (1931–1998).

Albin Budzyński był wielokrotnie odznaczany. Otrzymał: Srebrny Krzyż Zasługi, Złoty Krzyż Zasługi, Honorową Odznakę „Zasłużonym dla Warmii i Mazur”, Złotą Odznakę ZNP. 2 października 1978 roku Janina Emilia Gałosz (1935–2023), ówczesna wicedyrektorka Zespołu Szkół w Szczytnie, wystąpiła z wnioskiem o nadanie Albinowi Budzyńskiemu Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski klasy V. Pisząc uzasadnienie, podała m.in. że nie należał on do żadnej partii ani przed 1945, ani po 1945 roku, co – jak podkreślił Wykowski – nie odpowiada prawdzie, niemniej wniosek ten 25 września 1978 poparli zarówno prezes ZNP, jak i sekretarz Podstawowej Organizacji Partyjnej. Był jeszcze jeden wniosek zatwierdzony przez Stanisława Krygiera, ówczesnego inspektora Wydziału Oświaty i Wychowania PPRN w Szczytnie, z 19 grudnia 1980 roku, o nadanie Albinowi Budzyńskiemu Medalu Komisji Edukacji Narodowej; medal ten Nauczyciel otrzymał.

¹⁰ B. Wykowski, *Albin Witold Budzyński...*, s. 124.

Wykształcenie

Odwzorowanie zaświadczenia

Katolicki Uniwersytet Lubelski. Lublin, dn. 12.I.1938. L. 38/38.

Zaświadczenie. Zaświadczam niniejszym, że Albin Budzyński słuchacz zwyczajny Wydziału Prawa i nauk społeczno-ekonomicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, złożył przy zapisie świadectwo dojrzałości, wydane przez Dyрекcję Gimnazjum Prywatnego „Szkola Lubelska” w Lublinie w r. 1934. Zaświadczenie niniejsze wydaje się celem przedstawienia w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w Warszawie. Prof.dr. L.Białkowski
Prorektor. m.p. Katolicki Uniwersytet Lubelski.
Zgodność odpisu z oryginałem stwierdzam

p.o. Dyr. M. Leśniewski
pieczęć szkoły
[Państw. Gimnazjum Ogólnokształcące
w Szczytnie]

[Poniżej odrębne oświadczenie Albina Budzyńskiego:]

Oświadczam, że dokument o przesłuchaniu
Wydziału Praw i Nauk Ekonomicznych dostar-
czę w najkrótszym czasie.

[Podpis nieczytelny]

Przebieg pracy nauczycielskiej w latach 1939–1973¹¹

Lp.	Nazwa szkoły / zezwolenie na nauczanie	Okres	Przedmioty/funkcja
1	Pismo kierownika Wydziału Oświaty przy PWRN w Olsztynie z 10 X 1957 r. w sprawie zaliczenia Albinowi Budzyńskiemu okresu pracy w tajnym niezorganizowanym nauczaniu do wymiaru stażu nauczycielskiego	1 XII 1939 – 31 XII 1944	Tajne niezorganizowane nauczanie
2.	Zezwolenie Kuratora Okręgu Szkolnego (Olsztyńskiego) na nauczanie w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich państwowych i prywatnych	15 XI 1947 – 30 VI 1948	Nauczanie fizyki i chemii

¹¹ Tabelę opracowała Anna Tobolewska.

3.	Państwowe Gimnazjum Ogólnokształcące	15 XI 1947 – 31 VII 1948	Nauczanie łaciny
4.	Państwowe Gimnazjum Ogólnokształcące	15 II 1948 – 30 VI 1948	Nauczanie fizyki, chemii, wychowawstwo
5.	Państwowe Gimnazjum Ogólnokształcące	1 IX 1948 – 31 VIII 1949	Nauczanie fizyki, chemii i łaciny
6.	Zezwolenie Kuratora Okręgu Szkolnego (Olsztyńskiego) na nauczanie w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich państwowych i prywatnych	1 IX 1948 – 30 VI 1949	Nauczanie łaciny, fizyki, chemii, biologii, języka polskiego
7.	Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Podstawowego i Licealnego w Szczytnie	1 IX 1949 – 31 VIII 1950	Nauczyciel łaciny, chemii, języka polskiego
8.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Szczytnie	1 II 1950 – 31 VII 1950	Kontraktowy nauczyciel chemii
9.	Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Podstawowego i Licealnego w Szczytnie	1 IX 1950 – 31 VIII 1951	Nauczyciel łaciny, chemii, języka polskiego
10.	Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Podstawowego i Licealnego w Szczytnie	1 IX 1951 – do odwołania	Nauczyciel łaciny, chemii, prowadzenie chóru
11.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących	1 IX 1951 – 31 VIII 1952	Nauczyciel chemii
12.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące	1 I 1952 – ?	Kierownik biblioteki
13.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące	1 IX 1956 – 31 VIII 1957	Chemia
14.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące	1 IX 1957 – 31 VIII 1958	Język łaciński, chemia
15.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące	1 IX 1958 – 31 VIII 1959	Chemia
16.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące	1 IX 1959 – 31 VIII 1960	Chemia
17.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące	1 IX 1960 – 31 VIII 1961	Chemia
18.	Państwowe Liceum Ogólnokształcące	1 IX 1961 – 31 VIII 1962	Chemia
19.	Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących	1 IX 1963 – 30 IX 1963	Chemia
20.	Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących	1 X 1963 – 31 VIII 1964 ¹²	Obowiązki dyrektora; nauczyciel
21.	Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących	– do 1973	Obowiązki dyrektora; nauczyciel

¹² W *Księdze honorowej LO* jest błąd chronologiczny, gdyż napisano, że Albin Budzyński został dyrektorem Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w 1967 roku (s. 13).

Podanie o zatrudnienie w Państwowym Gimnazjum Ogólnokształcącym w Szczytnie

Albin Budzyński 23 listopada 1947 roku wystąpił do Kuratorium Okręgu Szkolnego Olsztyńskiego w Olsztynie z następującym pismem (odwzorowanie), zachowując drogę służbową:

PAŃSTWOWE LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE Szczytno, dnia 23.11.47 r.
Dnia 2 grudnia 1947
L.dz. 1277.

Do
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Olsztyńskiego
w Olsztynie

Budzyński Albin,
zam. w Szczytnie, ul. Paderew-
skiego Nr. 26.

Podanie

Proszę o zatrudnienie mię w Państwowym
Gimnazjum Ogólnokształcącym w Szczytnie w cha-
rakterze nauczyciela j. łacińskiego, gdzie na-
uczałbym 12 godzin tygodniowo.

Równocześnie nadmieniam, że w roku 1941
uczyłem j. łacińskiego w gimnazjum w Lublinie /tajne/
oraz w 1944 r. w gimnazjum w Szczepieszynie. –

Albin Budzyński
(podpis czytelny)

Odręczny dopisek Michała Leśniewskiego pod podaniem (odwzorowanie):

Petent robi wrażenie człowieka zdolnego,
energicznego. Toteż Dyrekcja Gimnazjum prze-
syła jego wniosek do rozpatrzenia i zatwier-
dzenia, o ile załączony dokument będzie wystar-
czający do stwierdzenia odpowiednich kwalifikacji
kandydata na nauczyciela.

p.o. Dyrektora
Michał Leśniewski

Umowy o pracę

Pracę w szczycieńskiej oświacie Albin Budzyński jako nauczyciel kontraktowy rozpoczął 15 listopada 1947 roku, po zakończeniu ciernistej „kariery” w administracji państwowej. Początkowo, przez kilka pierwszych miesięcy, obserwował jedynie wysiłki pedagogiczne i nie angażował się w jakąkolwiek działalność społeczną aż do wiosny 1948 roku. Wtedy to p.o. dyrektor gimnazjum Michał Leśniewski skierował do olsztyńskiego kuratorium pismo, w którym informował, że 24 kwietnia 1948 rozpoczęło w szkole działalność Koło Młodzieżowe „Wici”. Jego opiekunem został Albin Budzyński, który skupił wokół siebie trzydziestu uczniów.

W archiwum szczycieńskiego LO zachowało się osiem umów o zatrudnienie Albina Budzyńskiego, w tym – z historycznego punktu widzenia najważniejsza – umowa pierwsza. Została ona zawarta 22 grudnia 1947 roku pomiędzy nauczycielem kontraktowym i pełniącym obowiązki dyrektora Państwowego Gimnazjum Ogólnokształcącego¹³ Michałem Leśniewskim. Miała obowiązywać od 15 listopada 1947 do 31 lipca 1948. Albinowi Budzyńskiemu powierzono nauczanie łaciny w wymiarze 12/22 godzin, za co pobierał uposażenie według VII grupy zaszeręgowania. Umowa podlegała zatwierdzeniu przez Kuratora Okręgu Szkolnego, którym w tamtym okresie był dr Stefan Stanisław Kotarski (1902–1975)¹⁴. Pismem z 24 lutego 1948 (sygn. II-2424/48/N), odwołując się do przepisów obowiązujących w czasach II RP, zezwolił on Budzyńskiemu na nauczanie fizyki i chemii w szkołach średnich ogólnokształcących w okresie od 15 listopada 1947 do 30 czerwca 1948. W piśmie Kotarskiego nie wspomina się o zgodzie na nauczanie języka łacińskiego i obejmuje ono czas krótszy, bo do 30 czerwca 1948 roku. Odpowiedź kuratora wpłynęła do szczycieńskiego gimnazjum 26 lutego 1948 (ldz. 101). Tutaj też jest pełna nazwa adresata: Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Ogólnokształcące w Szczytnie.

Kontynuacją umowy pierwszej była następna, podpisana 30 marca 1948 roku, na której mocy nauczyciel zobowiązywał się w okresie od 15 lutego do 30 czerwca 1948 do prowadzenia zajęć z fizyki, chemii oraz bycia wychowawcą. Wymiar nowych obowiązków: 9/22 godzin.

Trzecia umowa o zatrudnienie została zawarta 20 sierpnia 1948 roku pomiędzy tymi samymi podmiotami. Obejmowała okres od 1 sierpnia do 31 sierpnia 1948. Dotyczyła nauczania fizyki, chemii i łaciny w wymiarze 21/22 godzin tygodniowo. Za pracę przysługiwało nauczycielowi wynagrodzenie określone w VII grupie uposażenia.

¹³ Przypomnę, że pełna nazwa tej placówki oświatowej brzmiała Państwowe Koedukacyjne Gimnazjum Ogólnokształcące i taką nazwą posługiwało się olsztyńskie kuratorium w początkowym okresie korespondencji z Michałem Leśniewskim, tj. w latach 1947–1948.

¹⁴ Stefan Stanisław Kotarski – zasłużony pedagog, bibliotekarz, pracownik naukowy, kurator oświaty w Olsztynie. W okresie powojennym organizował szkolnictwo w Pułtuskach oraz na Warmii i Mazurach, kierował kursami dla nauczycieli. W Olsztynie założył 26 V 1948 roku oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego i został jego prezesem. Opublikował m.in. dwa dzieła *Olsztyn w czasie wojny trzynastoletniej* (1948) i *Dzieje dwóch szkół polskich na Warmii w świetle kronik 1929–1939*.

Czwarta umowa o pracę została podpisana 14 września 1948 roku. Obejmowała okres od 1 września 1948 do 31 sierpnia 1949. Dotyczyła nauczania języka łacińskiego, chemii, fizyki, biologii, języka polskiego, plus 1 godzina wychowawcza. Razem 27 godzin tygodniowo. Za 6 godzin nadliczbowych Albin Budzyński otrzymywał 350 zł miesięcznie (brutto). Umowę tę zatwierdził kierownik Oddziału Personalnego kuratorium olsztyńskiego pismem z 6 października 1948 roku. Wskazano w nim również grupę VIII jako podstawę uposażenia miesięcznego. Potem nadeszło pismo kuratora Zbigniewa Kieresińskiego¹⁵ z 14 stycznia 1949 roku (ldz. II 322/49/N), w którym udzielał Albinowi Budzyńskiemu zezwolenia na nauczanie języka łacińskiego, fizyki, chemii, biologii i języka polskiego w szkołach ogólnokształcących stopnia podstawowego i licealnego na czas od 1 września 1948 do 30 czerwca 1949.

Piąta umowa o zatrudnienie została zawarta 13 września 1949 roku pomiędzy tymi samymi osobami. Zmieniła się jednak nazwa placówki na Szkołę Ogólnokształcącą Stopnia Podstawowego i Licealnego¹⁶. Obejmowała okres od 1 września 1949 do 31 sierpnia 1950 roku. Dotyczyła nauczania języka łacińskiego, języka polskiego i chemii w wymiarze 23 godzin tygodniowo. Za pracę przysługiwało wynagrodzenie określone w IV grupie uposażenia. Za 2 godziny nadliczbowe Albin Budzyński pobierał 320 zł miesięcznie (brutto). 18 czerwca 1949 roku Albin Budzyński otrzymał list od ówczesnego ministra oświaty, Stanisława Skrzeszewskiego (1901–1978), w którym napisano m.in.: „W uznaniu dotychczasowej pracy Obywatela w zakresie wychowania demokratycznego oraz rozbudowy i polepszania poziomu szkolnictwa w Polsce wyrażam Obywatelowi podziękowanie i udzielam pochwały”¹⁷.

Szósta umowa o pracę została podpisana 29 sierpnia 1950 roku. Obejmowała okres od 1 września 1950 do 31 sierpnia 1951. Dotyczyła nauczania łaciny, polskiego i chemii. Wymiar tygodniowy: 21 godzin. Za pracę przysługiwało wynagrodzenie określone w IV grupie uposażenia.

Siódma umowa o pracę została zawarta z Albinem Budzyńskim 17 lutego 1950 roku przez pełniącego obowiązki dyrektora nowo powstałego Państwowego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych, Jerzego Józefa Korkozowicza (1919–2003). Obejmowała okres od 1 lutego 1950 do 31 lipca 1950 i obligowała do nauczania chemii w wymiarze 6 godzin tygodniowo. W umowie nie określono wysokości wynagrodzenia.

¹⁵ Zbigniew Kieresiński był w tamtym okresie nie tylko członkiem egzekutywy olsztyńskiego KW PZPR, powołanego 23 grudnia 1948 roku, i kuratorem Olsztyńskiego Okręgu Szkolnego, lecz wchodził jeszcze w skład Wojewódzkiej Społecznej Komisji do Walki z Analfabetyzmem razem z innymi lokalnymi notablami, jak: Stanisław Piaskowski, przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie, Paweł Wojaś, I sekretarz KW PZPR, Mieczysław Moczar, wojewoda olsztyński, Alfons Gwis, poseł na Sejm, Zofia Staros, przewodnicząca Zarządu Wojewódzkiego ZMP. Przewodniczącym tej komisji wybrano Stanisława Piaskowskiego, Mieczysław Moczar został jego zastępcą, a Zbigniew Kieresiński – sekretarzem. Zob. np. T. Filipkowski, *Walka z analfabetyzmem w województwie olsztyńskim w latach 1949–1951*, „Komunikaty Mazursko-Warmińskie” 1974, nr 3, s. 271–283.

¹⁶ Pisownia tej nazwy – nawet w korespondencji z olsztyńskim kuratorium – była nieustabilizowana: od wszystkich wielkich liter do ich użycia tylko w odniesieniu do Szkoła Ogólnokształcąca.

¹⁷ B. Wykowski, *Albin Witold Budzyński...*, s. 125.

Ostatnia umowa o pracę, można by powiedzieć, że zawodowo komfortowa, bo zawarta na czas nieokreślony (sygn. 1329/51), zawarta 29 sierpnia 1951 roku, obejmowała okres od 1 września 1951 do odwołania. Dotyczyła nauczania języka łacińskiego, chemii i prowadzenia chóru. Wymiar tygodniowy – 33 godziny, co oznacza, że 12 godzin było nadliczbowych i za nie nauczyciel otrzymywał 18 zł (brutto) za godzinę. Dokument ten został zatwierdzony przez Wydział Oświaty PWRN w Olsztynie pismem z 19 października 1951 roku (sygn. II-7a/2057/51), które wpłynęło do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Szczytnie 22 października 1951 roku. W zastępstwie Kierownika Oddziału Osobowego WO PWRN dokument miała podpisać Stanisława Starzewska, będąca wówczas kierowniczką referatu. Ostatecznie jej dane zostały przekreślone i decyzję podpisał nieczytelnie zapewne sam kierownik bez podania imienia i nazwiska. Co ciekawe z formalnego punktu widzenia, ta umowa o pracę została opatrzona nieaktualną pieczęcią: mimo że placówka nazywała się „Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Licealnego”, dyrektor Michał Leśniewski posłużył się stemplem o treści „Państwowe Gimnazjum Ogólnokształcące w Szczytnie”.

Fragmenty opinii o Albinie Budzyńskim wystawionej przez Michała Leśniewskiego 17 września 1951 roku

„Budzyński Albin – lat 38, nauczyciel kontraktowy o niepełnych kwalifikacjach wyższych, zdolny, obowiązkowy w ramach etatu kontraktowego. Uczy języka polskiego, do czego ma przygotowanie tylko w zakresie szkoły średniej; oprócz tego chemii i śpiewu w klasach od szóstej do dziewiątej. Daje sobie radę z tymi przedmiotami i ma wyniki zadowalające. Panuje nad klasą, umie podawać materiał i wymagania stawia duże; kształci więcej umysł niż serce. W stosunku do młodzieży oschły i sztywny. Ma zainteresowania naukowe. Nie opuszcza lekcji; traktuje nauczanie poważnie. Z pomocą młodzieży zorganizował bibliotekę uczniowską, ograniczając się tylko do wydawania książek. Stosunek jego do Polski Ludowej – pozytywny. Od trzech lat uczy na kursach dla funkcjonariuszy UB i MO i w liceum dla pracujących w wymiarze 50 godzin tygodniowo. Zdawał i zdał kolokwia ideologiczne. Nie ma żadnej specjalności. Poza szkołą nie ma żadnych zainteresowań społecznych i politycznych. Tłumaczy się tym, że zdrowie mu nie dopisuje. Cała praca jego zamyka się w granicach kontraktu i w bibliotece. Gdyby Wydział Oświaty przydzielił na miejsce ob. Budzyńskiego Albina kwalifikowaną dobrą siłę nauczycielską, Dyrekcja Szkoły zrezygnowałaby z zawarcia kontraktu z wyżej wymienionym nauczycielem. Potrzebny w zawodzie jest wykwalifikowany polonista”¹⁸.

Jest to według mnie ocena kontrowersyjna i dla opiniowanego nauczyciela kontraktowego nie w każdym zdaniu przychylna, a miejscami nawet kadrowo nie-

¹⁸ Za: B. Wykowski *Albin Witold Budzyński...*, s. 126.

bezpieczna. Jasno z niej bowiem wynika, że Michał Leśniewski bez większych oporów zrezygnowałby z pracy Albina Budzyńskiego na rzecz wykwalifikowanego polonisty. Taka postawa osoby pełniącej obowiązki dyrektora musi budzić co najmniej zdziwienie, ponieważ lata powojenne należały do szczególnie trudnych w pozyskaniu i utrzymaniu kadry nauczycielskiej. W kierowanym przez Leśniewskiego liceum pracowały przecież osoby o różnych kwalifikacjach zawodowych, nierzadko bez przygotowania pedagogicznego, i nie każda uzyskiwała pochwałę ministra. Czy 50 godzin pracy na tydzień od poniedziałku do soboty to rzeczywiście mało? Przy takim obciążeniu dydaktycznym trudno raczej o dodatkowe intensywne „zainteresowania społeczne i polityczne” poza szkołą. Może się mylę, ale niewykluczone, że pomiędzy panami Budzyńskim i Leśniewskim była jakaś osobista ansa, która spowodowała wystawienie takiej, a nie innej opinii służbowej.

O uznaniu okresu tajnego nauczania do stażu nauczycielskiego

Albin Budzyński wystąpił do dyrekcji LO z prośbą o włączenie do stażu nauczycielskiego 5 lat i 1 miesiąca, tj. czasu, gdy w okresie okupacji niemieckiej prowadził w Lublinie tajne niezorganizowane nauczanie. Ponieważ zdania były w tej kwestii podzielone, sprawa oparła się o olsztyńskie kuratorium, które ostatecznie przechyliło swą decyzją szalę na korzyść nauczyciela. Zachowało się w tej sprawie pismo, które poniżej odwzorowuję.

Olsztyn, dnia (data wyblakła) 1957 r.

Ob. Albin Budzyński

Zn. spr. O-II-16/405/57

Nauczyciel Szkoły Podstawowej
i Liceum Ogólnokształcącego
w Szczytnie

Na podstawie art. 13 ustawy a dnia 26.IV.1956 r.
o prawach i obowiązkach nauczycieli /Dz.U.Nr 12,poz.63/
/Dz.Urz.Min.Ośw.Nr 3,poz.29/ Wydział Oświaty zalicza
Obywatelowi do wymiaru uposażenia czas pracy w tajnym
niezorganizowanym nauczaniu od dnia 1.XII.1939r. do dnia
31.XII.1944r. w ilości 5 lat i 1 miesiąc.

Na podstawie § 2 pkt 1 litera c rozporządzenia
Rady Ministrów z dnia 29.V.1954r. o uposażeniu nauczycieli
i wychowawców/Dz.U.Nr 26,poz.103/ oraz rozporządzenia
Rady Ministrów z dnia 31.VIII.1956r. /Dz.U.Nr 37,poz.168/
Wydział Oświaty ustala uposażenie Obywatela
od dnia 1.XI.1957r. na kwotę zł 1320, – miesięcznie.

Zmiana uposażenia służbowego przy niezmiennych
warunkach do stawki 1500.- zł nastąpi z dniem 1.XI.196[brak fragmentu pisma]

Uzasadnienie

Za podstawę wymiaru uposażenia wzięto:

- 1/ 5 lat i 1 miesiąc zaliczonych niniejszym pismem.
- 2/ pracę w charakterze nauczyciela od dnia 15.XI.1947.
z wyłączeniem 12 dni urlopu bezpłatnego.
- 3/ dyplom nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących
i zakładów kształcenia nauczycieli.

Od decyzji po wyższej przysługuje Obywatelowi
prawo odwołania do Ministerstwa Oświaty w drodze służbowej
W ciągu dni 14-tu od dnia następnego po dniu doręczenia
niniejszego pisma.

Wspomnienia

Lidia Szyposz: „Chlubą szkoły był chór kierowany przez pana Albina Budzyńskiego”¹⁹.

Antonina Herzog: „Biologii i chemii uczył kolega Budzyński, pogodny, życzliwy ludziom, dobrotliwy kpiarz, kpiący przede wszystkim z siebie”²⁰.

Władysław Sondej: „Dyrektor [Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących] Albin Budzyński uczył chemii, łaciny, prowadził przez pewien czas całkiem udanie chór szkolny – jakbyśmy dzisiaj powiedzieli – człowiek Renesansu, wszechstronnie uzdolniony, a przede wszystkim doskonały szachista”²¹.

Alina Wrońska: „Moim wychowawcą był prof. Albin Budzyński – wyjątkowy pedagog, o wielkiej wiedzy z różnych dziedzin. Uczył nas chemii, łaciny, a później prowadził chór i zespół muzyczny. (...) Strach padał na nas wszystkich na chemii. Profesor robił różne doświadczenia i należało wiedzieć, co z tego wyniknie. Każdy wrywany był do odpowiedzi kilkakrotnie na jednej lekcji i otrzymywał często dwie oceny niedostateczne i jakieś minusy. W rezultacie dostawaliśmy na okres oceny pozytywne, ale niższe niż z innych przedmiotów. Chociaż nie wszyscy: siedmioro uczniów z mojej klasy powtarzało rok. Profesor złagodniał, gdy zaczął uczyć łaciny i zajął się prowadzeniem chóru. Można go było zapytać o różne klasyczne wątki

¹⁹ L. Szyposz, *Życie kulturalne*. W: [pr. zb.] *40 lat Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie*. Red. A. Wrońska. Szczytno 1986, s. 32.

²⁰ A. Herzog, „Co zapamiętałam, to napisałam”. W: [pr. zb.], *Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego. 1945–1995*. Red. M. Stępkowska. Szczytno 1995, s. 91.

²¹ W. Sondej, *Krótki zarys wspomnień*. W: [pr. zb.], *Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego. 1945–1995*. Red. M. Stępkowska. Szczytno 1995, s. 97.

i «zagadać». (...) Po 5 latach studiów na UMK w Toruniu, mając pracę w Szczecinie, jakimś zrządzeniem losu związałam swoje życie z rodzinnym miastem i znalazłam się w swojej szkole życzliwie przyjęta przez dyr. Michała Mazura, prof. A. Budzyńskiego i innych profesorów”²².

Romualda Bereżecka: „A nauczyciele? Też poddani byli nowym tendencjom dydaktyczno-wychowawczym, ale np. profesor A. Budzyński potrafił wybronić (w 1952–1953)²³ w sądzie ucznia oskarżonego o działanie przeciw państwu, a także skutecznie przeszkodzić krzywdzącym ocenom egzaminatorki”²⁴.

Ryszard Kielczewski: „Z ówczesnych nauczycieli w pamięci mojej pozostali: dyrektor szkoły – Pan Jerzy Rutkowski, nauczyciel matematyki – Pan Nowakowski (imienia, niestety, nie przechowałem) i nauczyciel chemii – Pan Budzyński. (...) Nieco inaczej zapamiętałem pana profesora Budzyńskiego. Jego lekcje były standardowe – zadawał nauczanie się z podręcznika określonego tematu, a na następnej lekcji odczytywał wielokrotnie listę obecności po wcześniejszym zadaniu pytania. Jeśli wyczytany delikwent nie zaczął szybko i na temat odpowiadać, otrzymywał dwójkę i czytane było kolejne nazwisko. (...). Co tam dwóje... Pan profesor był prekursorem nowej, współczesnej prawie, skali ocen. Stawiał również jedynki”²⁵.

Teresa Nowakowska: „Dlaczego o tym piszę? Po pewnym czasie zdałam sobie sprawę z wysokiego poziomu nauki w LO w Szczytnie. Nie tylko upływ czasu i obowiązki, ale przede wszystkim wiedza zdobyta w LO przyczyniła się do tego, że później moje oceny były bardzo dobre. Dziś wiem, że była to zasługa naszych profesorów, których wspominam z rozrzewnieniem. Pozwolę sobie wymienić pana dyrektora Mazura, prof. Gałuszkę, prof. Urbańskiego, prof. Kasprowicza, prof. Budzyńskiego oraz tych, których twarze mam w pamięci, a nazwiska z upływem czasu się ulotniły.”²⁶

²² A. Wrońska, *Z perspektywy uczennicy i nauczycielki*. W: [pr. zb.], *70 lat Liceum Ogólnokształcącego. 1945–2015*. Szczytno 2015, s. 72–73.

²³ Dyrektorem LO był wtedy Michał Leśniewski i dziwi, że to nie on, lecz nauczyciel musiał bronić ucznia.

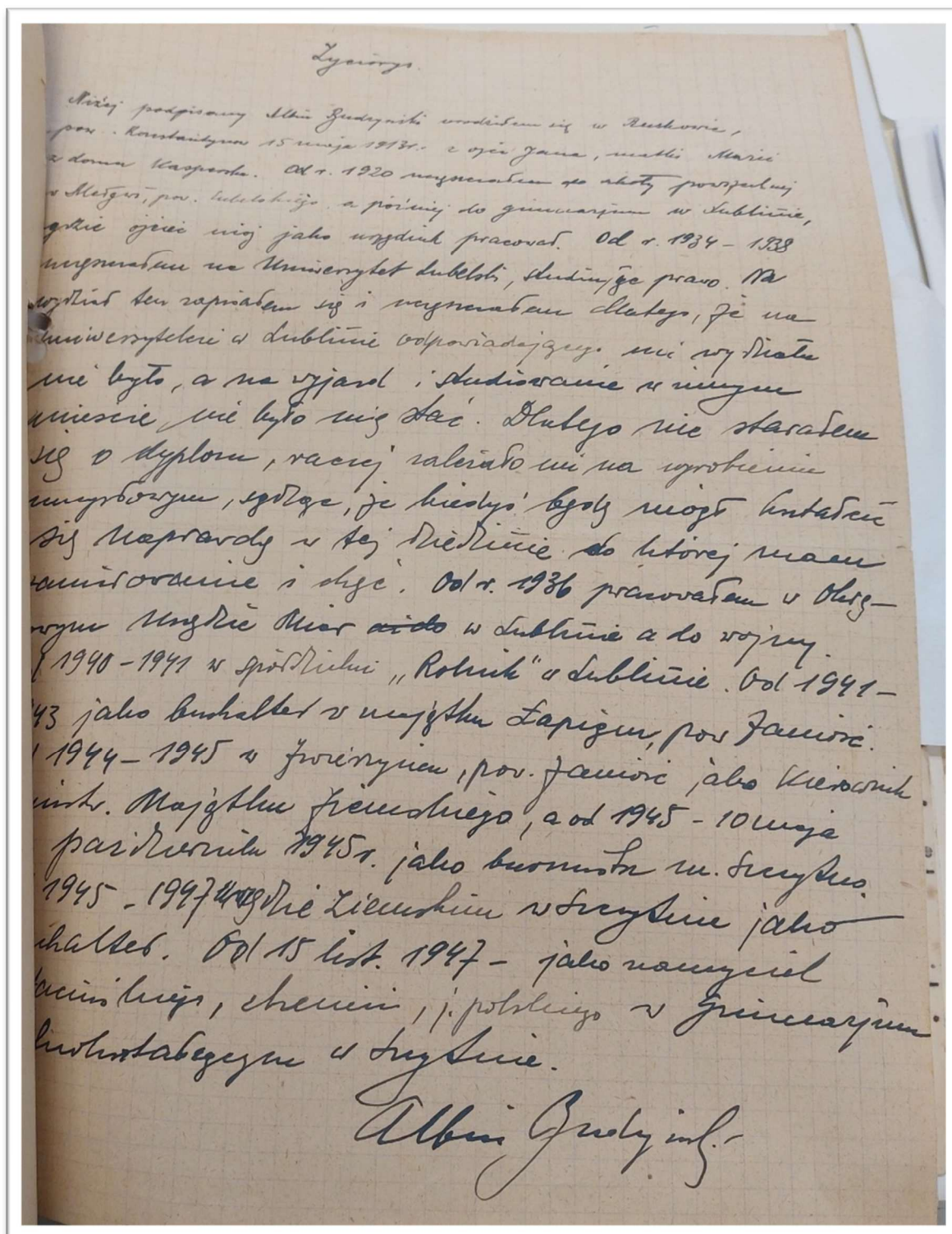
²⁴ R. Bereżecka, *Odkurzone wspomnienia*. W: [pr. zb.], *70 lat Liceum Ogólnokształcącego. 1945–2015*. Szczytno 2015, s. 81.

²⁵ R. Kielczewski, *Jak to minęło*. W: [pr. zb.], *70 lat Liceum Ogólnokształcącego. 1945–2015*. Szczytno 2015, s. 81.

²⁶ T. Nowakowska, *[Wspomnienie]*. W: [pr. zb.], *70 lat Liceum Ogólnokształcącego. 1945–2015*. Szczytno 2015, s. 83.

ANEKS FOTOGRAFICZNY

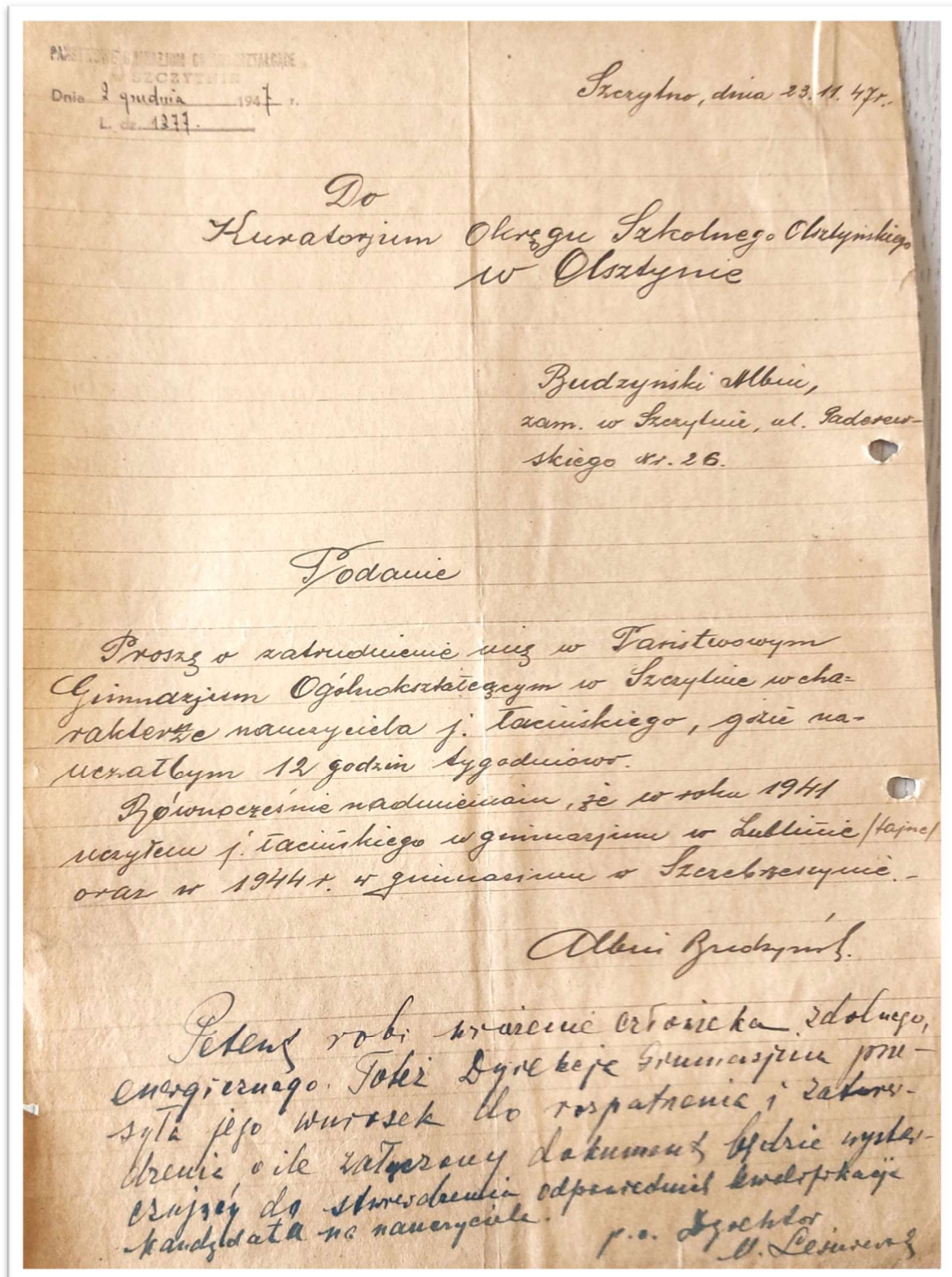
BIOGRAFIA

Ryc. 1. Napisany odręcznie życiorys Albina Budzyńskiego

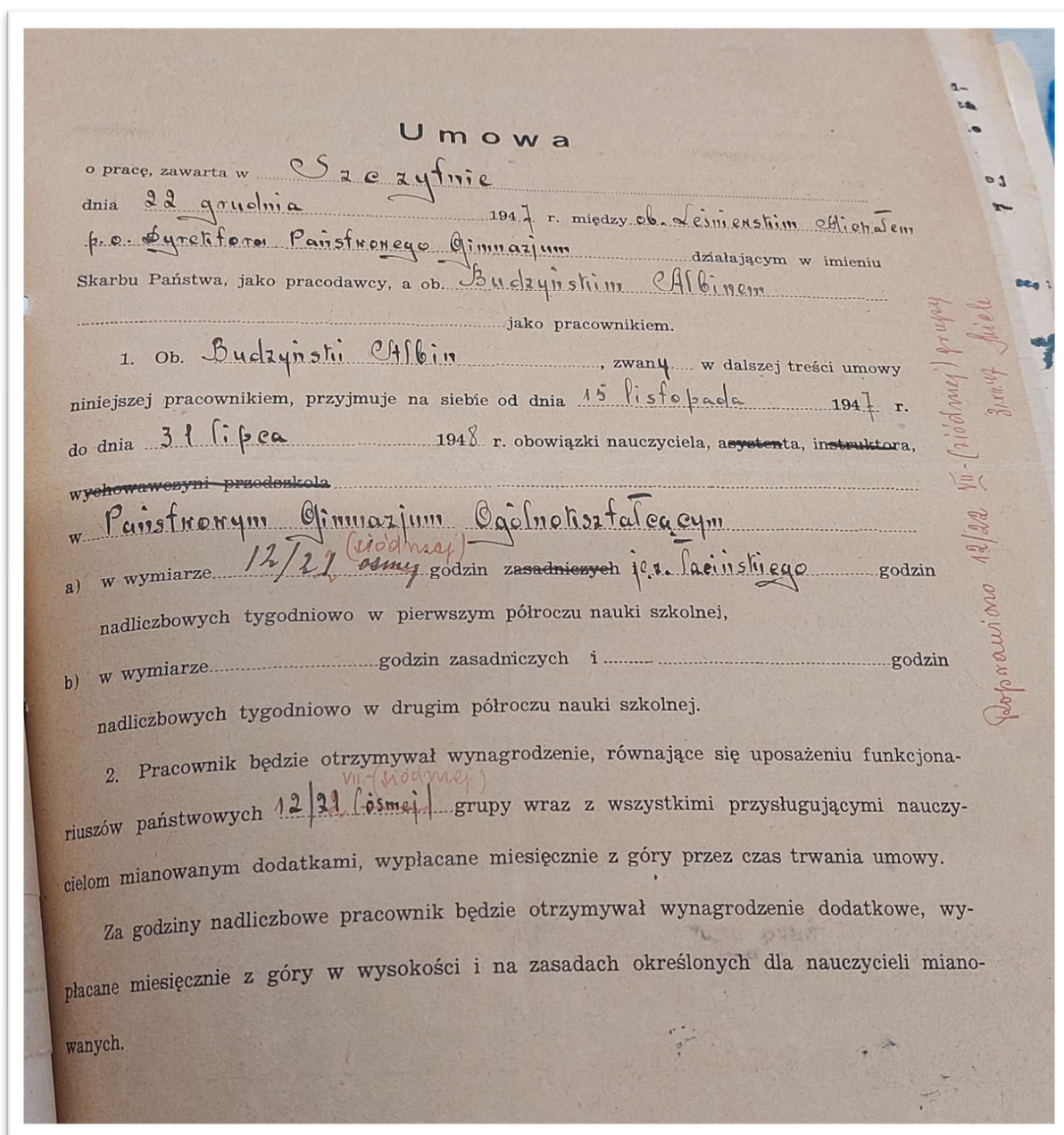
Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

UMOWY O PRACĘ

Ryc. 2. Podanie Albina Budzyńskiego o przyjęcie do pracy z 23 XI 1947 roku

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 3. Pierwsza umowa o pracę w Państwowym Gimnazjum Ogólnokształcącym w Szczytnie

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Szkoła Ogólnokształcąca
Stopnia Licealnego
w Szczytnie
Nr 1329/51r.

Spr.: Zatrudnienie

Szczytno, dnia 29. VII. 1951 r.

Obywatel(ka)
Budyński Albin
nauczyciel kontr.
w Szczytnie

Powołuję Obywatela(kę) za Jego (Jej) zgodą do pracy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Licealnego
na okres od dnia 1 września 1951 r. do dnia odwołania
w charakterze kontraktowego nauczyciela języka łacinskiego, chemii i choir
(nazwa szkoły lub instytucji)

na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra
Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr I Pers. 20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników
kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty (Dz. Urz. Min. Ośw.
Nr 11, poz. 275) a w szczególności:

- 1) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 33 godzin tygodniowo
w okresie od września 1951 r. do odwołania
(półroczna, semestru, trymestru)
- 2) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze
w okresie
- 3) z obowiązkiem kierowania
w okresie (szkołą, zakładem)
- 4) z wynagrodzeniem miesięcznym równającym się uposażeniu grupy funkcjonariuszów
państwowych wraz z dodatkami do uposażenia przysługującymi mianowanym
- 5) z wynagrodzeniem za godziny 12 w wysokości 18,5 zł
miesięcznie za jedną godzinę tygodniowo,
- 6) z wynagrodzeniem dodatkowym równającym się
- 7) z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby P.K.R.N. - Wydział Oświaty w Olsztynie
(Ministerstwo, Kuratorium)
umowy nie zatwierdziło, przy czym w tym wypadku rozwiązanie umowy nastąpi z końcem miesiąca,
w którym Obywatel(ka) zostanie zawiadomiony o decyzji Prezydium Wojewódzkiej Rady
Narodowej - Wydziału Oświaty w Olsztynie (Ministerstwa, Kuratorium)

W celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatel(ka) u dyrektora Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Licealnego w Szczytnie
(u mnie, u dyrektora szkoły)

P o d p i s
[Podpis]
[Znak]

Powołanie do pracy Min. Ośw. wz. 275
PZWS C 483 VIII/48 180 000

Ryc. 4. Ostatnia, ósma, umowa o pracę w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Licealnego w Szczytnie

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Z ŻYCIA SZKOŁY

**Ryc. 5. Widok na budynek szkoły, w której Albin Budzyński pracował w latach 1947–1970.
Szczecno, ul. Jana Kasprowicza 1**

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczecnie

**Ryc. 6. Współczesny widok na budynek dawnego Liceum Ogólnokształcącego w Szczecnie
przy ulicy Jana Kasprowicza 1, w którym w latach 1947–1970 pracował Albin Budzyński.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

**Ryc. 7. Współczesny widok na budynek Liceum Ogólnokształcącego,
w którym Albin Budzyński pracował w latach 1970–1973.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

**Ryc. 8. Współczesny widok na wejście do budynku Liceum Ogólnokształcącego,
w którym Albin Budzyński pracował w latach 1970–1973. Wtedy liceum nosiło imię 25-lecia PRL**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 9. Rada Pedagogiczna LO z uczniami klasy dziewiątej (r. szk. 1949/1950).
Na samej górze: czwarty od lewej Albin Budzyński, ks. Władysław Łaniewski, Michał Leśniewski,
Irena Kakowska, Paweł Nowakowski, Michał Mazur

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 10. Rada Pedagogiczna LO z uczniami klasy jedenastej (r. szk. 1950/1951).
Na samej górze od prawej: Michał Mazur, Paweł Nowakowski (nieco niżej), Albin Budzyński,
Michał Leśniewski, ks. Władysław Łaniewski (pomiędzy uczennicami)

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

**Ryc. 11. Rada Pedagogiczna LO z uczniami klasy dziesiątej (r. szk. 1953/1954).
Stoją: czwarty od lewej Paweł Nowakowski, Teresa Bugała, Michał Mazur, Albin Budzyński**

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 12. Uczniowie LO na wycieczce do Nowej Huty, Krakowa i Wieliczki (9-14 IV 1954).
Siedzą od lewej: druga – Teresa Bugała, pośrodku – Albin Budzyński.
Prof. Piotr Wiśniewski stoi w trzecim rzędzie, trzeci z prawej (w czapce z daszkiem)

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 13. Duma liceum: chór szkolny pod kierunkiem Albina Budzyńskiego (r. szk. 1957/1958)

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 14. Grono pedagogiczne z maturzystami (r. szk. 1958/1959).
W pierwszym rzędzie siedzą od lewej: Adolf Gałuszka, Michał Mazur, Albin Budzyński,
Władysław Sondej, Telesfor Kocięcki.
W drugim rzędzie trzecia z lewej – Alina Rogińska (później Wrońska). Za prof. Albinem
Budzyńskim stoi Maria Stępkowska. Na samej górze trzeci z lewej – Krzysztof Klenczon

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

**Ryc. 15. Grono pedagogiczne z maturzystami (r. szk. 1959/1960).
W pierwszym rzędzie siedzą od lewej: Władysław Sondej, Albin Budzyński, Jan Maciejczyk (?),
Michał Mazur, Mieczysław Matelski, NN, Edward Urbański, NN, Adolf Gałuszka,
Roman Kasprowicz. Pierwszy z prawej stoi prof. Telesfor Kocięcki**

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 16. Profesor Albin Budzyński z uczniami X klasy łacińskiej (r. szk.1961/1962)

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 17. Profesor Albin Budzyński ze swoimi wychowankami-absolwentami (r. szk. 1962/1963)

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 18. W pierwszym rzędzie siedzą profesorowie Albin Budzyński, Leon Czerniewski i Mieczysław Matelski podczas prelekcji pierwszomajowej w 1960 roku

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 19. Posiedzenie Rady Pedagogicznej Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w r. szk. 1959/1960. Zgodnie z ruchem wskazówek zegara: Jan Maciejczyk, Władysław Sondej (?), (bokiem) Albin Budzyński, Mieczysław Matelski, Zofia Śnieżko-Błocka (dyrektor), Leon Czerniewski, Marian Gałosz, Adolf Gałuszka, Telesfor Kocięcki, NN (odwrócony plecami)

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 20. Lekcja chemii z prof. Albinem Budzyńskim w starym budynku Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących przy ulicy Jana Kasprowicza 1

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczycie

Ryc. 21. Lekcja chemii z prof. Albinem Budzyńskim w nowym budynku Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących przy ulicy Jerzego Lanca 10 (r. szk. 1970/1971)

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczycie

**Ryc. 22. Grono pedagogiczne wraz z uczniami LO dla Pracujących w r. szk. 1972/1973.
W pierwszym rzędzie siedzą od lewej profesorowie: Stanisław Kazaryn, Janina Gałosz,
Piotr Wiśniewski, Maria Stępkowska, Albin Budzyński, Maria Stypik, Lilianna Lomperta,
Helena Małek, Jerzy Małek, Mikołaj Kozaczuk**

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 23. Alfred Budzyński jako dyrektor Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących zamyka po raz ostatni pochód pierwszomajowy w 1973 roku. Obok niego idzie Janina Gałosz

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

**Ryc. 24. Współczesny widok na posesję przy ulicy Ignacego Paderewskiego 26 w Szczytnie.
W tym domu Albin Budzyński mieszkał do końca życia (2 V 1984)**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

MIEJSCE SPOCZYNKU

Ryc. 25. Nagrobek Alicji i Albina Budzyńskich

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 26. Tablica informacyjna na nagrobku Alicji i Albina Budzyńskich

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

*Archiwalny materiał kadrowy przygotowały Irena Dobryłko i Anna Tobolewska
Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz*

